

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/12/2021
Identifikačné číslo spisu: 7021200189
Dátum vydania rozhodnutia: 13.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7021200189.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. L. F., štátna príslušnosť Afganská islamská republika, bez dokladov totožnosti, právne zastúpený: JUDr. Radoslav Soták, advokátska kancelária, so sídlom Námestie slobody 7, 071 01 Michalovce, proti žalovanému: Mobilná jednotka Policajného zboru Prešov, so sídlom Ľubochnianska 2, Ľubotice, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sa/9/2021-50 zo dňa 9. apríla 2021 v časti výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sa/9/2021-50 zo dňa 9. apríla 2021 v časti výroku o náhrade trov konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Uznesením uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenie“) krajský súd podľa § 99 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) zastavil konanie v dôsledku späťvzatia žaloby späť a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Výrok o trovách konania oprel súd o ustanovenie podľa § 170 písm. b) S.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

3. Proti napadnutému uzneseniu v časti o výroku o náhrade trov konania podal sťažovateľ včas (vychádzajúc z podpornej aplikácie ust. § 362 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov /ďalej aj ako „C.s.p.“/ a čl. 4 C.s.p. v spojení s § 5 ods. 1 S.s.p. považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za včas podanú, nakoľko sťažovateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na jej podanie) kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že o otázke náhrady o trov konania súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najmä uviedol, že vo veci bola podaná žaloba podľa § 221 ods. 2 S.s.p. a nie podľa § 221 ods. 1 S.s.p., ako si to súd mylne vysvetlil. Napriek tomu krajský súd odôvodnil napadnuté uznesenie identicky ako v konaní 3Sa/8/2021, kde prejednával správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 S.s.p. Je názoru, že postupom žalovaného došlo k naplneniu petitu správnej žaloby a teda žalovaný zaviniť postup sťažovateľa pri podaní žaloby a tak má byť zviazaný na náhradu trov konania. Následne v podanej kasačnej sťažnosti s poukazom na príslušné ustanovenia nariadenia č. 604/2013 argumentoval tým, že sťažovateľ bol držaný v zaistení po uplynutí maximálnej lehoty zaistenia. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 14.06.2021 uviedol, že sa so závermi krajského súdu v napadnutom uznesení stotožňuje a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „Najvyšší súd“) konajúci ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p. a 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, v súlade s § 455 S.s.p. bez pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto napadnuté uznesenie vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 171 ods. 1 S.s.p. ak účastník konania procesne zaviniť odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

6. Kasačný súd predovšetkým dáva do pozornosti, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinný platiť ten z účastníkov konania, ktorý zaviniť, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím správneho súdu tomu, kto ich zaviniť. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka konania. Zavinenie môže existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného. Platí, že ustanovenie § 171 ods. 1 S.s.p. je špeciálnym ustanovením k § 170 písm. b/ S.s.p. a predstavuje výnimku zo všeobecnej záujmovej zásady. Výnimka z tejto všeobecnej zásady sa tak do ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. premietla ako pravidlo. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 171 ods. 1 S.s.p. je správny súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť (Správny súdny poriadok, Veľké Komentáre, Baricová, Fečík, Števec, Ficová a kol., C. H. Beck, 2018).

7. Z uvedeného vyplýva, že ak súd zastavuje konanie, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, predmetnú otázku je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu.

8. Správnu žalobu podľa § 221 ods. 2 S.s.p., podanou dňa 30.03.2021 sa sťažovateľ domáhal nariadenia jeho prepustenia zo zaistenia.

Podľa § 221 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobu domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

Podľa § 221 ods. 2 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobu domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

9. Kasačný súd považoval uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vytýkajúci správne súdu nesprávne právne posúdenie veci za naplnený z dôvodu, že konajúci súd si náležitým spôsobom neujasnili charakter konania pred správnym súdom o podanej žalobe a z tohto dôvodu aj nesprávne posúdil otázku aplikácie ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p.

10. Nebolo sporné, že sťažovateľ (žalobca) sa podanou správnou žalobou domáhal prepustenia zo zaistenia podľa § 221 ods. 2 S.s.p. a bolo preto potrebné rozlišovať, že zatiaľ čo podanie správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. smeruje k súdnemu prieskumu rozhodnutia o zaistení, účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 2 S.s.p. je preskúmanie zákonnosti trvania zaistenia za účelom prepustenia zo zaistenia.

11. Právny zástupca sťažovateľa na pojednávaní dňa 09.04.2021 z dôvodu, že sťažovateľ bol v daný deň prepustený zo zaistenia po podaní žaloby a teda dôvod súdneho konania odpadol vzal žalobu späť a konanie žiadal zastaviť. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov konania, s poukazom na procesné zavinenie na strane žalovaného.

12. Kritérium procesného zavinenia je potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby bolo konanie zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť a teda a nie procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke; v takom prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzátí návrhu. Nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného ale procesného práva, a preto otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu v zmysle vyššie uvedeného objektívneho hľadiska je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie (napr.: 7M Cdo 1/2014).

13. Krajský súd napriek vyššie uvedenému, kasačnou sťažnosťou napadnutý výrok o náhrade trov konania nesprávne odôvodnil argumentáciou, v zmysle ktorej prepustením zo zaistenia nebol dosiahnutý účel správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. V predmetnej právnej veci je naopak nepochybné, že prepustením sťažovateľa zo zaistenia bol dosiahnutý účel správnej žaloby podľa § 221 ods. 2 S.s.p. Zastavenie konania teda procesne zaviniť žalovaný, preto má sťažovateľ podľa § 171 ods. 1 S.s.p. právo na náhradu trov konania.

14. Pokiaľ ide o tú časť argumentácie sťažovateľa, v ktorej poukazoval na dôvody nezákonnosti jeho držania v zaistení, kasačnému súdu neprináleží v tomto štádiu konania hodnotiť, či bol sťažovateľ zaistený v súlade so zákonom č. 404/2011 Z.z. a nariadením č. 604/2013.

15. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd porušil zákon, keď o trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. b) S.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené. Kasačná sťažnosť je teda dôvodná a preto kasačný súd v súlade s ust. § 462 ods. 1 S.s.p. uznesenie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

16. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní rozhodnúť o náhrade trov konania v súlade s

vysloveným právnym názorom kasačného súdu s tým, že krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

17. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).